

**Пам'ятайте
про
Україну!**

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Ред. офіс: 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку: (212) 227-4125
УНІОСОЮЗ: (201) 451-2200
з Нью-Йорку: (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXV Ч. 261. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 1-ГО ГРУДНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, DECEMBER, 1, 1978 No. 261. VOL. LXXXV.

Степан Гавриш переобраний на члена Екзекутивного Комітету Братських Союзів Пенсильвенії

Піттсбург, Па. — Тут від неї, 12-го до вітків 14-го листопада ц. р. у залах готелю Вільямс Пенн, відбувся 67-й з'їзд Конгресу об'єднаних Братських Союзів Пенсильвенії, у висліді якого Степана Гавриша переобрано вдруге на члена Екзекутивного Комітету.

Степан Гавриш

Пенсильвенійський Конгрес об'єднує 73 братські союзи, які нараховують 750 Відділів із понад 800 000 членами і тому є одним із найбільших у системі стейтських Братських Конгресів.

Сіт палати, що колись народження Українського Народного Союзу було містечко Шамоні у стейті Пенсильвенії, так і тепер в загальному творенні Братських Союзів постанала 1868 року в містечку Міддлвіллі, Па.

У Конгресі взяли участь 110 делегатів, які заступали 50 Братських Союзів, а в тому були й заступлені всі чотири Українські Союзи: Український Народний Союз заступали головний радник Андрій Джула та організатор Степан Гавриш. Український Братський Союз репрезентували його головний президент інж. Іван Олексин, головний секретар д-р Роман Ричок і головний касир Едвард Попіль, Союз Українців Католиків „Провидіння“ репрезентували головний секретар Богдан Казанський, головний касир п-і Стефанія Вовчак і головний організатор інж. Ігор Смолий, а Українську Народну Поміч репрезентували головний секретар Ананій Никончук і головний касир п-і Анна Крупа.

Конгрес офіційно відкривався в неділю увечері 12-го листопада президентка Конгресу Милдред Пейдж. З черги відбулася багата мистецька програма, що її приготував спеціальний місцевий Комітет. Відбулося також засідання Екзекутивного

Комітету та переведення контролю діловодства Контрольною Комісією, до якої також входив і Степан Гавриш.

У понеділок, 13-го листопада відбувалися звіти членів Екзекутивного Комітету: Контрольної, Верифікаційної, Номінаційної та інших. Також було ряд привіттів сусідніх стейтських Братських Конгресів та представників — законодавців із Гарісбург і Піттсбург. Особливо Конгрес вітали за безпечний комішнер Пенсильвенійського стейту Вільям Шепард і сенатор Джеймс Флагерті.

Увечері відбувся бенкет, у якому взяли участь понад 350 осіб. Головним промовцем був суддя Джон Броккі, який виголосив надзвичайно цікаву промову про цінність Братських Союзів. Під час бенкету відбулося вчорашнє записання новобраних, або переобраних членів Екзекутивного Комітету. Президентом на нову каденцію одностайно обрано суддю з Філадельфії Миколу Ціпріяні.

Як у понеділок, так і вівторок під час Конгресу були дуже цікаві доповіді-панелі, метою яких було ознайомити присутніх делегатів із модерною технікою продажу забезпечення.

УВУ планує поширити свою діяльність

Мігр Улана Дичук, касир УНІОСОЮЗу вручає ректорові УВУ, Володимирові Яневу (посередині) 1000 доларовий чек на цей університет. Зліва: — головний секретар УНІОСОЮЗу Володимир Сохан, а справа — головний президент УНІОСОЮЗу д-р Іван Фліс та головний організатор УНІОСОЮЗу Василь Оріховський.

Джерзі Сіті, Н. Дж. (Л. К.). — У вівторок, 28-го листопада ц. р., Голову Канцелярії УНІОСОЮЗу та видавництва „Свобода“ відвідали гості з Європи — ректор Українського Вільного Університету в Мюнхені проф. д-р Володимир Янів, його дружина п-і Софія й викладачі цього університету — проф. д-р Григорій Васильович, д-р Володимир Косік та д-р Леся Ткач.

У розмові з ексекутивними урядовцями і редакторами проф. В. Янів розповів, що метою його приїзду було поінформувати українську громадську в ЗСА і Канаді про особливу подію — повне визнання УВУ державними властями Баварії, а також про річний баланс праці і про майбутнє поширення діяльності УВУ із задумом перемістити існуючі курси для вишколу вчителів в Педагогічний

Інститут при університеті. Ректор УВУ ще прибув із цієї події, щоб взяти участь у панелі на тему: „Сучасні завдання української освіти“.

(Закінчення на стор. 3)

**СПРАВА
РАДІОАКТИВНИХ
ПРОМЕНІВ
В АМБАСАДІ ЗСА**

Вашингтон. — Згідно з повідомленням медичних дослідників, ствердження яких прийшло у вівторок, 21-го листопада, покищо немає ніякої позначки, щоб радіоактивні промені, вислані в напрямку амбасад ЗСА у Москві советськими чинниками, спричинились до здорових пошкоджень працівників. Однак, що заважає швидко з'ясувати рішення твердити, що медичні дослідження ще тільки у ранній стадії і їх продовжуватимуть.

ВІДБУВСЯ ІІІ З'ІЗД СУВФ, Д-РА РОМАНА МАЛАШУКА ПЕРЕОБРАНО НА ГОЛОВУ

Нью-Йорк. — У вівторок і середу, 21 і 22-го листопада 1978 р., тут у великій залі Дому ОУВФ відбувся з черги Третій Світовий З'їзд Українського Визвольного Фронту, у якому взяли участь делегати з Аргентини, Австралії, Бельгії, Великої Британії, Франції, Венесуели, Бразилії, Західної Німеччини та інших країн і на якому на голову СУВФ поновлено обрано д-ра Романа Малашука, відомого політичного і громадського діяча, колишнього довіреного голову Ліги Визволення України. Інші члени Президії це: д-р Микола Климишин — заступник голови, інж. Василь Безхлібний — секретар, мігр Уляна Целевич і п. Ярослав Деремедна — члени.

У першому дні З'їзду, яким проводила президія у складі: д-р Олександр Білик — голова, інж. С. Григоріш — заступник голови, проф. Борис Губка і ред. Василь Дідок — секретарі, присутні делегати і гості вислухали докладного звідування Президії, привітання Голови Проводу ОУН Ярослава Стецька, що його відчитав дир. Юліан Заболоцький, відзначили 60-річчя Української Державності, 35-річчя АБН, 40-річчя з дня трагічної смерті основоположника УВУ-ОУН полк. Євгена Коновальця, віддали пошану Головному Отаманові військ УНР Симону Петлюрі, Головному Командирові УПА ген. хор. Тарасові Чупринці, колишньому Провідникові ОУН Степанові Бандері і усім борцям, які загинули, щоб був вільний і щоб вічно жив український народ. Окреме звернення, присвячене С. Коновальцеві, вилане з нагоди ІІІ З'їзду ОУВФ, відчитав інж. В. Безхлібний.

Склад Почесної Президії З'їзду творили представники з багатьох країн, а саме: дир. Ю. Заболоцький — Провід ОУН, мігр Слава Стецько — АБН, мігр У. Целевич — ОЖ ОЧСУ, мігр Е. Гавриш — ЦУ СУМ, М. Коновальчин — Т-во УПА, д-р Б. Стебельський — ГУ АДУК, Ігор Зварич — СУ ТУСМ, О. Галатюк — Аргентина, В. Мазур — ЗСА, ред. С. Мудрик — Німеччина, д-р В. Косік — Франція, мігр О. Коваль — Бельгія, д-р О. Кушпет — Голландія, мігр Т. Буйняк — Канада, дир. М. Равлюк — Велика Британія і інж. О. Гец — Бразилія.

На цій же вечірній сесії обрано ділові комісії (мандатну, резолюційну і номінаційну), а після вислухання звітів, головним обширного звіту голови д-ра Р. Малашука, доповіді виголосили д-р А. Бедрий і дир.

Делегати і гості мали змогу оглядати факсову виставку видань ОУВФ — книжок, брошур, карток, портретів, летючок тощо, між якими було також рідкісне за кордоном звернення Проводу ОУН до українського народу з 1941 року.

Папа зустрівся із французьким „ребельнянським“ архієпископом

Рим. — Життєва несподіванка виступила в напрямі об'єднання в Церкві Папи Івана Павла ІІ зустрівся з Марселем Лефебром, французьким ребельнянським архієпископом, традиціоналістичний рух якого давав виклик ватиканським властям на протязі трьох років. Речник Ватикану поінформовав, що 72-річний архієпископ Лефебр, що його суспендував з його священства обов'язків в липні 1976 року Папа Павло ІІ, на його власне прохання у понеділок, 20 листопада, Папа Іван Павло прийняв на аудієнції. Це зустріч, одні місяці після вибору Папи Івана Павла ІІ, вказує на його велике заступництво розколом поміж Ватиканом і рухом Архієпископа Лефебра, який був близький до спрощення схизми в Церкві — з моментом, коли він відкинув ліберальні реформи на Ватиканському Синоді 1962 — 1965 роках.

Від часу його суспендування архієпископ Лефебр дає христів дітей в Римокатолицькій Церкві, висвячував священників і правив Службу Божу латинською мовою, не зважаючи на рішення Ватиканського Собору відправити у національній мові. Він також подорожував по всьому світі, щоб одержати підтримку для свого руху і відкрив нові семінарії. Тільки два місяці тому після смерті Папи Івана Павла ІІ, архієпископ Лефебр відкрив нову семінарію біля Риму, перебуваючи сюди 37 студентів-теологів з традиціоналістичної семінарії в Швайцарії. Це викликало реакцію Ватикану і його речники сказали, що цей факт погіршив тільки становище Лефебра. Завзятий антикомуніст архієпископ Лефебр критикував зусилля покійного Папи Павла ІІ, щоб поліпшити церковні відносини зі Східною Європою і ганив зустрічі Папи з комуністичними лідерами. Реформи Церкви називав „рукою сатани“ в Римі.

ПЕРЕДБАЧАЮТЬ КРИЗУ В СОВЕТЬСЬКОМУ БЛЮЦІ ЧЕРЕЗ РУМУНІЮ

Вашингтон. — Офіційні чинники Державного департаменту ЗСА передбачають кризу в советському блоці з уваги на те, що Румунія відмовилася збільшити свій оборонний бюджет на вимогу Советського Союзу. Президент Румунії Ніколаї Чаушеску, виступаючи перед робітниками, науковцями, журналістами та іншими верствами населення тієї комуністичної країни, виразно й невдоволено заявив, що румунський уряд в теперішній ситуації не погодиться на вимоги СССР і інших країн Варшавського Пакту, щоб підвищити оборонний бюджет. При тому Чаушеску підкреслює, що Румунія ніяк не погодиться поставити своє військо під команду чужих генералів. Таке становище займали румунські представники на недавніх нарадах членів Варшавського Пакту в Москві і від цього Румунія не відступить.

На підставі цієї заяви і деяких необдуманих потягнень інших членів Варшавського Пакту, у Вашингтоні й інших столицях західного світу зробили висновок, що румуні спротивились советському натискові і не підпорядкувались прийнятим в Москві постановам про підвищення оборонних бюджетів членських держав комуністичного блоку. Крім того стало відомо, що представники Румунії не підписали жадного зобов'язуючого документа в Москві тільки згаданий комуністичний блок.

Західні дипломати у країнах Східної Європи інформують, що деякі члени Варшавського Пакту вже розпочали бойкот Румунії, бо, наприклад, амбасадори Болгарії і Мадящини не взяли участі в офіційному відзначенні румунської незалежності. Також деякі замкнати у сателітній пресі вказують про початок

неприхильної пропагандивної кампанії проти Румунії з натяками на її широкі зв'язки з Китайською Народною Республікою, Ізраїлем і систематичною опозицією румунського уряду до деяких проектів Варшавського Пакту. В обвинуваченнях покищо говориться тільки про „помилкове становище“ президента Чаушеску, хоч західні політичні спостерігачі кажуть, що сателітні держави не можуть забути Румунії її відсутності під час інвазії на Чехо-Словаччину в 1968 році і ведення Букарештом самостійницької політики, а також широкі торговельні зв'язки з західними країнами.

Коментуючи події в Румунії, деякі східні дипломати висловлюють свою приватну думку, що Москві не йдеться про румунський військовий вклад у Варшавський Пакт, а про те, що надто самостійна політика Румунії може некорисно впливати на політику інших сателітних держав. Деякі сателіти радо пішли б шляхом Румунії, — заявив один з дипломатів, — але вони знають, що таке потягнення викличе невдоволення в Москві. Американська Центральна Розвідка Агенція (СІ-Ай-Ей) стверджує, що румунський оборонний бюджет понизився в останньому році на один відсоток і становить тепер 4,4 відсотка національного приходу. Натомість такі держави советського блоку, як Східна Німеччина, Болгарія та Чехо-Словаччина витрачають на оборонні цілі значно більше грошей.

У пов'язанні з поведінкою Румунії і заявами Чаушеску, Советський Союз, Болгарія, Мадящина, Східна Німеччина, Польща і Чехо-Словаччина відкликали своїх амбасадорів з Румунії нібито для консультації.

Заговорили про можливість відходу Герєка

Варшава. — У Польщі настільки поширюються поговори, що теперішній перший секретар польської Комуністичної партії Едвард Герєк в скорому часі відійде від активної служби. Ці поговори посилюються особливо тоді, коли стало відомо, що між Герєком і його соратниками немає одностайності. У часі останньої візити Герєка до Катовиць він зустрівся там з місцевим партійним діячем Здзіславом Грудзенем, який після виїзду Герєка, дістав легкий удар і перебував тепер у ліжничі.

Згідно з іншими інформаціями, Герєк терпить на ревматизм і вже кілька разів перебував на лікуванні в Чехо-Словаччині і Болгарії. Ті самі джерела стверджують, що між Герєком і членом Політбюро Стефаном

Ольшовським існує глибоке непорозуміння і великі різниці поглядів на справи політики й економіки. Маючи багато більше прихильників в Компартії, а головним в Центральному Комітеті і Політбюро, Ольшовський, підтримуваний весь час Москвою, може перемогти Герєка. Підтримка Москви Ольшовського стала наявною після цього, коли його прийняв на послуханні сам Леонід І. Брежнєв, теперішній генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР, та інші советські високі достойники.

Можливо в Москві ще не наважуються вводити зміни в Польщі, бо Ольшовський не користується великою популярністю серед польського народу.

Заплановано ювілейний концерт УЗО у Клівленді

Клівленд. — Українські Злучені Організації, Відділ Українського Конгресового Комітету Америки у Клівленді, Огайо, на закінченні відзначення своєї 50-літньої праці (1928-1978) влаштує ювілейний концерт. Цей концерт відбувається у приміщенні Парма Сеньйор Гай Скул, при 6285 Вест 54-та вулиця, Парма, Огайо, в неділю, 3-го грудня 1978, година 4-та по полудні.

У програмі концерту: Об'єднані хори під диригентурою маестра Григорія Китаєвського і маестра Євгена Садовського; Танцювальний гурток СУМА в Пармі під керівництвом Віктора Богуславського; Танцювальний гурток при парадії св. Володимира, під керівництвом Андрія Череч

ня; Збірна танцювальна група, якої інструкторами є В. Богуславський, А. Череві і Петро Венгрин, а координатором програми танців — д-р Юрій Русин; Скрипковий сольо — Галина Волдріч; Фортепіанове сольо — Алла Волдріч.

Дохід з Ювілейного концерту призначений на видання Пам'яткової книги, яка постане заходами УЗО, під редакцією п. Степана Кітки.

Досі відбулися у Клівленді вже такі імпрези, пов'язані з 50-літтям УЗО: Осінній фестиваль парафії святого Андрія в Пармі — 10-го вересня; „Всесвітній день“ у Культурному городі — 24-го вересня; Ювілейний бенкет — 30-го вересня 1978-го року.

Посадник Кач видав прокламацію з нагоди Третього Конгресу СКВУ

Українська делегація в міській ратуші Нью-Йорку під час вручення прокламації з нагоди ІІІ Конгресу СКВУ. Перший зліва представник посадника Кача, Герберт Рікман.

(Світлина ред. Рома Сохан-Галезевич)

Нью-Йорк. — Як уже інформовано, посадник цієї метрополії Едвард Кач видав спеціальну прокламацію з нагоди ІІІ Конгресу СКВУ, в якій рівнож відмітив 60-річчя відродження Української Державності у формі Української Народної Республіки.

Прокламацію вручив українській делегації в середу, 22-го листопада, в бюрах міської ратуші асистент посадника Кача, Герберт Рікман, який в неділю, 26-го листопада, виступав на маніфестації в обороні прав України та за деколонізацію СССР.

Українську делегацію очолював тодішній президент СКВУ о. митр. д-р Василь Кушнір, а в її склад входили: Іван Олексин, — ексекютивний віцепрезидент

УККА, д-р Іван Фліс, — віцепрезидент УККА, д-р Василь Омельченко, — член Секретаріату СКВУ, Йосип Лисогір, — член Секретаріату СКВУ, Корнель Василь (СУМА), д-р Франко Мартинюк, — касир СКВУ, Володимир Лідович від Центрального Представництва Української Еміграції в Німеччині, д-р Микола Кушпет, — член Президії Секретаріату СКВУ, Микола Хоманчук від Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій — Метрополітальний Відділ УККА, Олена Сушків і Марія Герус від 82-го Відділу СУА та Розалія Полцій від Окружної Ради СУА.

Подібну прокламацію з нагоди ІІІ Конгресу СКВУ вже раніше видав ньюйоркський губернатор Гю Кері.

Виступ ген. Григоренка на пленарній сесії СКВУ

Нью-Йорк. — Ген. Петро Григоренко, виступаючи на ІІІ Конгресі СКВУ під час третьої пленарної сесії в п'ятницю, 24-го листопада, подав до відома, що Київська Гельсінкська група доручила йому і Леонідові Площеві офіційно репрезентувати її на Заході. Склавши заяву в цій справі, ген. Григоренко, який разом з Леонідом Площевим, Надією Світличною і Віктором Боровським — молодим українським дисидентом, який недавно прибув до Канади — брав активну участь в нарадах Конгресу та в імпрезах пов'язаних з ним, звернувся до учасників Конгресу з проханням морально і матеріально підтримати їх. На дія Світлична і В. Боровський співпрацюватимуть із законними представниками Київської групи.

У дальшому, ген. Григоренко накреслив загальний план праці законного представництва Київської групи, включно із

створенням Гельсінкських груп в західних країнах, щоб можна діяти не тільки в урядовій, але й громадській площині. Він сказав, що вже в кількох країнах такі групи засновано і в недалекому майбутньому планують з'їзд. Він наголосив на потребі збирання документів про правозахисний рух в СССР, зокрема в Україні, писання петицій до урядів держав і наукових та громадських установ й організацій та констатувати більш конкретних заходів щодо мобілізації світової опинії в обороні переслідуваних в СССР.

Відходячи від цієї першої теми, ген. Григоренко опісля звернув увагу на ряд „недостатків“ в українській громаді, особливо в її заходах в обороні українських політв'язнів, викликаючи деякими своїми завагами помітне замислення в залі нарад, а опісля емоційну дискусію.

Ген. Григоренко сказав, (Закінчення на стор. 4)

Комітет протестує проти поведінки поліції під час маніфестації

Нью-Йорк. — Комітет, який займався влаштуванням маніфестації в Нью-Йорку в неділю, 26-го листопада, інформув, що у зв'язку з поведінкою кількох учасників демонстрації біля будівлі советської місії до Об'єднаних Націй, цей Маніфестаційний комітет звернувся з протестом до Міської Управи Нью-Йорку, вимагаючи дослідження поведінки окремих членів поліції, які вже після закінчення демонстрації з палицями кинулися та поранили п'ять осіб.

У своїх протестних листах до різних міських установ та осіб Маніфестаційний комітет звертає увагу на те, що у Маніфестації брали участь гості і делегати ІІІ СКВУ, які з'їхалися з цілого світу, і що поведінка поліції ніяк не свідчить добре про місто-господаря Нью-Йорк і вимагає усіх заходів, щоб такі потягнення поліції не повторилися у майбутньому.

Маніфестаційний комітет інформув, що поведінка поліції є задокументована на знімках та фільмі, та що зголосилося ряд свідків, між ними також не-українці, які готові свідчити на будь-яких переслуханнях у тій справі. Деякі побиті демонстранти мають намір піти на судову дорогу.

Маніфестаційний комітет звернувся до всіх учасників демонстрації, які були свідками і можуть точно описати подію, або які фотографували цю подію (вже після закінчення демонстрації), щоб зголосилися до канцелярії УККА на число телефону 228-6840, або до адвоката А. Лозинського на число телефону 254-2260, який виставить правні афідавіти про твердження свідків.

Маніфестаційний комітет закликає свідків з-поза Нью-Йорку скласти свої свідчення з місцевими адвокатами та перелати афідавіти на адресу канцелярії УККА в Нью-Йорку: 203 Second Ave., New York, N. Y. 10003.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07310

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно): Любош Колесняк, Володимир Левенко, Зенон Силих, Василь Тершаковець (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії) і Євген В. Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1978.

Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів ЮНАОУ 65¢ м.с. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Гасмниця” Брежнєва

У кінці минулого тижня засоби масової інформації повідомили, користуючись советськими джерелами, про нові зміни на кремлівському „Олімпі”, тобто в Політбюро і Центральному Комітеті ЦК КПСС, які нібито мали б зміцнювати позицію теперішнього диктатора Советського Союзу, 71-річного Леоніда І. Брежнєва, який, як відомо, тепер займає два найважливіші становища в партії і державі, будучи генеральним секретарем ЦК КПСС і в той же час — головою Президії Верховної Ради СРСР.

Користуючись необхідною владою, як, очевидно, унеможливилося будь-який спротив в середовищі його найбільшій спробі, Брежнєв весь час намагався заповнити собі максимальні впливи, обсаджуючи ключеві позиції в ЦК КПСС і головні в Політбюро, — як є найвищим керівним тілом в советській диктаторській системі, — своїми людьми, забезпечуючи тим самим перед всіма можливостями, які вже не раз траплялися за кремлівськими мурами. В умовах советської внутрішньої гри, інтриг, систематичної боротьби за владу, ривалів між Компартією і військовиками, між інтелектуалами і нижчими партійними чиновниками, між наставниками і робітництвом та іншими сферами т. зв. „советського суспільства” — навіть „найвірнішим приятелем” в Компартії не можна довіряти. Зрештою Брежнєв ще 14 років тому сам був висуванням „приятелем” Нікіти Хрущова, але рівночасно був першим, який підставив свого „босові” ногу, проголосивши на засіданні Політбюро в 1964 році, що „вас, товаришу Хрущов, звільнено з обов'язків генерального секретаря ЦК КПСС”.

Тому, фактично, нікого кремлівські пересунення не таскали. Вони радше скріпили раніші твердження про боротьбу за владу, яка веде серед советської верхівки вже від самого початку існування цієї антинародної і антилюдської системи комуністсько-московських імперіалістів. Кожному було відомо, що Брежнєв, наприклад, не має довіри до партії з Другої світової війни, білоруса Кірила Мазурова і що він систематично фаворизує свого давнього приятеля з переловних часів і праці в Молдавії, 67-річного Константина Черненко. Підвищено на становищах також іншого приятеля Брежнєва, 72-річного Нікола Тихонова, і наставника Москви в Грузинській ССР, Едуарда Шеварднадзе, за його „старання” довести до злиття нації і народностей в єдиний „советський” народ і за низькопоклонну промову на ХХУ з'їзді Компартії з її вихвалянням Брежнєва і політики партії в національних справах.

Зрештою в одній з версій, яка кружляла-піднялася Брежнєва до Федеральної Республіки Німеччини весною цього року, говорилося, що Брежнєв вдержується при владі тільки тому, що його „соратники” не можуть узгодити між собою наслідки. Обговорюючи наслідки Брежнєва, політичні коментатори звертали тоді увагу, що в Політбюро існує велика різниця поглядів щодо внутрішньої і зовнішньої політики. Більше того, є навіть побоювання, що зміна на кремлівському „Олімпі” може захитати рівновагу і викликати навіть заворушення в СРСР.

Такі твердження не є жадним відкриттям, бо про них дуже вичерпно говорили дисиденти, зокрема Андрей Амальрик, який свого часу твердив, що „може статися так, що післябрежнєвський провід опиниться віч-на-віч перед двома альтернативами: застосовувати поступово лібералізацію на політичному і економічному відтинках, включно з децентралізацією влади і більшою національною автономією для республік, або повністю відкрити обличчя давнього советського фашизму, який на ділі загострив би конфлікт між росіянами і неросійськими народами, а у кінцевому висліді міг би довести до розвалу СРСР”.

Знаючи характер комуністсько-московського імперіалізму, треба вірити, що Брежнєв і його співробітники відкидають першу альтернативу, тобто лібералізацію, на що вказує багато фактів, зокрема зашморг режиму і посилене переслідування інакомислячих.

В. Кульчицький Гут

ЧИ ТІЛЬКИ БІЛИЙ КРУК?

Генрі Ферлі, англійський журналіст, який тепер перебуває постійно у ЗСА, є без сумніву, лібералом чистої крові. Доказом цього є не тільки його членство в редакції відомого ліберального тижневика „Ді Но Ріпублік”, але і такі його статті як „Солдате ніщо” з підзаголовком „Пет Кадделл нашіптунг” (підзаголовок „Опитування публічної думки про свої природні консервативні” („ДНР”, 8 квітня 1978), у яких він зводить бій з неконсервативними.

І ось цей чистокровний ліберал пише статтю, якої не повстидилися б ні Ярослав Стецько, ані Роман Рахманний, а редакція місячника „Гарперс” не тільки містить її у числі за листопад ч. р., але ще й спеціально її вирізняє, подаючи на обкладинці, як головну атракцію цього числа, під заголовком „Забагата для героїв” та підзаголовком „Достаток Америки породжує зневагу до величчя”.

Чи це означає, що починають віяти нові вітри в Америці? Думки ж тієї статті йдуть у зовсім протилежний бік від уже довго часу пануючих в американському суспільстві течій, поглядів, переконань, почувань. Підкреслює постійно цей факт і сам Г. Ферлі. „Ми більше героїв не маємо, або точніше було б сказати, ми героїв більше не творимо” — це на початку статті. А трохи далі: „... нас вчать висловлювати цинічні погляди на традиційних героїв”, а ще далі: „... це гірше питання: „У кількох класах висить тепа на стіні образ Вашингтона як він переходить Делевар”.

Розуміється, такий стан Г. Ферлі поважно турбує, бо він і за обожання героїв, і за культивування героїзму, і за реабілітацію патріотизму, і навіть за реабілітацію націоналізму.

Він за обожання героїв, бо „суспільство, яке не має героїв, скоро починає робитися знесиленням. Його цілі стають менше знесені, його аспірації менше вимогливі, його зусилля менше напружені”; бо „країни, позбавлені своїх героїв, перестають бути історичними країнами”; бо „обожання героїв... посилює наш опір фаталістичній і детерміністичній мові і детермінізму, наш опір почуванню, що ми втрачаємо контроль над нашим життям і діями на користь безособових сил. А це почуття, що ми є предметом таких сил, є однією з головних характеристик нашого часу”.

(Закінчення на стор. 4)

Він за культивування героїзму, бо „героїзм є чеснотою: virtus римлян. Virtus включав ідеї мужності і досконалості. Мужність же є відмінна від хоробрості. Це є якість, яка робить хоробрість більшою від звичайного акту відваги”.

Він є за реабілітацію патріотизму, бо „патріотизм є однією з найглибших висловів людської потреби перебування у спільноті”; бо „як сказав французький соціаліст Жін Жоре, одинокою власністю білих є їхня країна”, отже, „якщо білі люди мають тенденцію бути більш патріотичними від інших, як в дійсності і є, то це тому, що без їхньої країни вони стали б безбаченнями”.

Він є за шанування націоналізму, бо хоч „націоналізм часто є, а ще частіше тільки виглядає реакційним”, то все ж таки „ми мусимо визнати, що це є неважливим турбуєча сила, яка ламає форми існуючого стану речей”.

І тут авторське коло міркувань замикається: він знов доходить до героїв, яких „більшість є національними героями”, які є завжди бунтівниками, і які також „є проти існуючого стану речей”.

Який же ж то „існуючий стан речей” має ламати неважливим турбуєча сила націоналізму? Проти кого і чого мають герої бунтувати?

Хоч автор не дає прямої відповіді на ці питання, загальний тон статті не лишає у читача найменшого сумніву, про що саме йдеться. От хоч би таке порівняння: „Ми колись думали, що треба стояти на сторожі нашої цивілізації, навіть часом її треба ширити, тому наші воєнки були тоді героями; тепер же ми думаємо про наших генералів тільки як про дурнів, шахраїв і спрагнених війни. Ми колись врили, що наша цивілізація повинна діяти з великим авторитетом у світі, тому ми знаходили героїв між нашими політиками, щоб вони за нас говорили; тепер же ми дивимось на наших політиків як на дрібноту і самолюбів”.

Або його виступ проти детермінізму і проти тих на Заході, хто передає владу над людиною „безособовим силам”. Кожному ясно, що йдеться про марксистів із їхнім історичним матеріалізмом, згідно з яким, хоч людство того чи не хоче, воно мусить іти до комунізму.

Та й багатомовне в цьому відношенні його застереження, що героїв демократія не має чого боятися. „Ми повинні собі усвідомити, — каже він, — що герої для нас не є жадною загрозою”. Протилежність (Закінчення на стор. 4)

М. Бараболяк

ІРАН: ДО КОРЕНЯ РЕВОЛЮЦІЙНОГО РУХУ

[2]

Після революції в Росії ситуація в Ірані змінилася. Большевики були ослаблені, щоб цікавитись Іраном. Англія теж після втрати впливу в Індії відкинула свої сили з Ірану. Патріоти піднесли голову. Журналіст Сад Табатабай увійшов у порозуміння із підстаршиною „Іранської Козацької Бригади” — Реза Ханом, і спіраючись на її мілітарний вплив, перебрав владу як прем'єр-міністр, іменуєчи неграмотного сержанта „козаків” — Резу своїм міністром війни. Сам Реза як проворний „козак” не доволювався міністерською текучою, прогнав Табатабая закордон, нагнав шаха із старовинної династії Квасер, і проголосив себе шахом. Проворний „козак” І не був поганим володарем. Хоча сам неписьменний, став розбудовувати шкільництво, модернізувати та індустріалізувати країну. Але поліція на Гілтері. Реза виявив під час II світової війни прогітлерівські симпатії, що визволитися від советів і Великобританії, які знову під час II світової війни контролювали країну. За ці пронацистські симпатії мусів у 1944 році заплатити. Абдикував в користь сина, тоді 21-річного, нині пануючого в Ірані, „Короля Королів” — Мохаммеда Реза Паглеві.

Молодший шах став продовжувати плани батька змодернізувати країну і відновити традиції перської імперії, про що згадував на вступі. Але нарід його заходів захоплення не був. До серйознішої конфронтації між „королем королів” (тому два тижні на телебаченні можна було бачити зустрічі шаха з генералами-членами його мілітарного кабінету: кожен із тих генералів із повною груддю медаль схилився низько і цілував руку шаха) і його міністрами прийшло у 1949 році, коли прем'єр-міністр д-р Мохаммед І. Моссадег перерізав у майлісі (парламенті) закон про націоналізацію „Англо-іранської Нафтової Компанії”. Шах був проти націоналізації і звільнив д-ра Моссадега з посту голови державного правління. Реакція мас проти того акту шаха була дуже нагальна; демонстрації і пролиття крові були драстичніші, як ніколи і шахові не остався інший вихід як утеча. Утік до Риму.

Врятували шаха ЗСА, які покерували справами так, що іранці прохали шаха повернутися із вигнання. Він повернувся і став продовжувати свої модернізаційні плани; але тим прихильності народу собі не з'єднав. ЗСА не мали колонізаційних інтенцій супроти Ірану. Але з уваги на геополітичне положення країни, а ще більше з уваги на поставання ЗСА і Західної Європи паливом і з іранських джерел, а ще більше з арабських, не вдалося замаскувати величезних американських впливів в країні. А іранці дуже чутливі до чужих впливів. Позбувшись російських і англійських впливів, вони не хочуть толерувати у себе теж американські хоч би то вишлюди навіть у їхню користь, охороняючи їх від північного загрозливого і „аносило” стабільності у політику Близького Сходу.

В арабських країнах, де релігійний фанатизм не так

пи паливом і з іранських джерел, а ще більше з арабських, не вдалося замаскувати величезних американських впливів в країні. А іранці дуже чутливі до чужих впливів. Позбувшись російських і англійських, ім не були понутру й американські. Започалися протести проти інновацій, які аносить індустріалізація і модернізація у ще початковій формі. Революційний рух прийняв форму оборони релігійних, шіітських традицій. Треба мати на увазі, що правовірні мусульмани, а головні визнають шіітської версії ісламу, є за повною симбіозом політичного і релігійного життя.

Мохаммед бачив і релігійний і секулярний провідником і тому під впливом мусульманського народу вважав, що урядова політика не може йти у розріз із вченням Пророка, а такі інновації як закордонні фільми, алкогольні напої, рівноправність жінок, це напевно порушення традиційних цінностей шіітських вірних.

У 1963 році зачалися знову демонстрації і протести, стрілянина до демонстратив, жертви тисяч вбитих. Як провідник того проти модернізаційного руху (читай протиамериканського) виринув початковий мутла Ахтола Хомейні. Шах (не без підтримки ЗСА) вийшов побіжно, і Хомейні пішов на вигнання. До початку 1978 року він кермував рухом спротиву з сусіднього Іраку, нині керує ним із містечка під Парижем. Хомейні є для іранців символом несподіваного іранського патріотизму, обом повною незалежності Ірану від чужих впливів, навіть доброзичливих, як американських.

Хто вийде побіжником із цієї конфронтації між модернізаційними заходами, які репрезентує шах і багаторічними старішими віруваннями народу, які так тісно пов'язані з релігійним фанатизмом шіітів (пам'ятаєте нещодавно спалили там живцем біля 400 відвідувачів у кінці на знак протесту проти чужих „зажених” фільмів!) — трудно сказати. Шах увійшов швидко в режим і це мабуть хвилює принесе успіх. Але леве чи на довшу мету. Нарід хоче, щоб мілітарди, які йдуть нині на купівлю від ЗСА наймодернішої зброї, йшли на покращання стандарту життя населення. Позбувшись російських і англійських впливів, вони не хочуть толерувати у себе теж американські хоч би то вишлюди навіть у їхню користь, охороняючи їх від північного загрозливого і „аносило” стабільності у політику Близького Сходу.

В арабських країнах, де релігійний фанатизм не так

Софія Наумович

ВАЖЛИВІСТЬ ПЕРЕКЛАДІВ

Париж. — Про важливість перекладів українських творів на чужі мови переконала нас така подія: у паризькому журналі „Міруар де ль'істур” (дзеркало історії) появилася була на початку цього року стаття про „банди Петлюри”, на яку українці зареагували доволі гостро і численно. І коли після довгих перипетій нам удалося говорити з відповідальним редактором, п. Фонтін, то він признався, що на цю статтю він дістав кілька відгуків, у тому від Бібліотеки ім. Петлюри та від професора Сорбони. На наше запитання, чому він, пишучи про Україну, черпає інформації виключно з московських джерел, він відповів: „Це дуже просто. Ми маємо багато московських документів у перекладі на французьку мову і легко можемо ними користуватися. На жаль, не знаємо ніяких українських документів, перекладених на нашу мову... А шукаючи за ними, і самим перекладами, — це забрало б нам надто багато часу і коштів...”

Поданою цій приклад труднощів, які доводяться українцям переборювати, щоб спростувати будь-яку неправду вістку, хочемо підкреслити те значення, яке мають чужомовні переклади українських творів. Дешо в цій ділянці робить Українська друкарня, яка нещодавно видала дві книжки В. Мороза і В. Чорновола (1) у перекладі на французьку мову, які навіть рекламувалися на телебаченні при виступі Л. Плуша, а оце тепер появилася дві нові книжки з найновішої історії України французькою мовою:

Перша з них, видання СКВУ, це „Советські переслідування Церкви в Україні” (2), в якій зібрані точні дані про винищення українських церков, ієрархії УКУ, УАПЦ і Євангелістів, пролістоювані знімками мучеників за віру, зруйновані церкви, чи замінені на антирелігійні „музеї”. Ця книжка повинна дістатися в руки ватиканських дослідників, та, зокрема, обізнаних з цією справою Папи Івана Павла II, який, знаючи французьку мову, дістане необхідні дані й документи для оборони однієї з віток Вселенської Церкви.

Друга книжка „Етношвид українців в УССР” (3), це переклад на французьку мову „Українського вісника” ч. 7-8 з весни 1974 року. У ньому представлений загальний погляд українства з такими розділами: 1) тотальна русифікація, 2) чистка комуністичних кадрів, 3) заборона української науки і культури, переслідування інтелектуалів, 4) нищення історичних пам'яток і 5) нищення церков і переслідування вірних.

В арабських країнах, де релігійний фанатизм не так

Невідомий автор „Етношвид” цитує пояснення ген. секретаря Компартії України Володимира Щербинського щодо інтернаціоналізму, яке він дав у Київському університеті 3-го жовтня 1973 року: „Бути інтернаціоналістом, це висловлювати приязнь і братерство... передусім для народу, а не для німецького... та мови Маркса й Енгельса?” (ст. 75-76). Незвичайно цінна у цьому виданні передмова Алесандро Безансона „Українська ставка” (ль'енж укренин) — з огляду на його ім'я видатного французького історика та на знаменитий зміст, з якого прощитуємо декілька речень:

„З усіх проблем, єдина, якої не міг розв'язати советський уряд — це національна проблема... Національне почуття, існування нації протистоять більшовизму... Советський уряд сперся на московському націоналізмі, який став гнобителем немосковських народів... Щоб зламати рух національностей, советська влада вживала цілу гаму рецент... колонізує, русифікує, депортує малі народи, з яких багато вже знищено. А проте нації існують далі... Серед них Україна займає ключову становище... Без неї СРСР зник би як велика потуга... Ось чому навіть московські дисиденти вагаються перед такою перспективою... Щоб цьому запобігти, вживаються засоби, перераховані в цій книжці, що їх з повним правом можна назвати геноцидом. Завоювавши збройно Україну, спровоковано штучні голоди у 1920-22 і 1932-33 роках. Україна зазнала теж найгіршої нацистської інвазії, а зломом советського повороту зі справжнього громадянського війни, що тривала до 1950-их років. Це все спричинило демографічну травму, яку леве чи владі не вдалося виправити, бож Україна не має й половини того населення, яке передбачували демографи на початку цього віку... Проте, створення незалежної України 1918 року було ви-

Важливість перекладів українських творів на чужі мови переконала нас така подія: у паризькому журналі „Міруар де ль'істур” (дзеркало історії) появилася була на початку цього року стаття про „банди Петлюри”, на яку українці зареагували доволі гостро і численно. І коли після довгих перипетій нам удалося говорити з відповідальним редактором, п. Фонтін, то він признався, що на цю статтю він дістав кілька відгуків, у тому від Бібліотеки ім. Петлюри та від професора Сорбони. На наше запитання, чому він, пишучи про Україну, черпає інформації виключно з московських джерел, він відповів: „Це дуже просто. Ми маємо багато московських документів у перекладі на французьку мову і легко можемо ними користуватися. На жаль, не знаємо ніяких українських документів, перекладених на нашу мову... А шукаючи за ними, і самим перекладами, — це забрало б нам надто багато часу і коштів...”

Поданою цій приклад труднощів, які доводяться українцям переборювати, щоб спростувати будь-яку неправду вістку, хочемо підкреслити те значення, яке мають чужомовні переклади українських творів. Дешо в цій ділянці робить Українська друкарня, яка нещодавно видала дві книжки В. Мороза і В. Чорновола (1) у перекладі на французьку мову, які навіть рекламувалися на телебаченні при виступі Л. Плуша, а оце тепер появилася дві нові книжки з найновішої історії України французькою мовою:

Перша з них, видання СКВУ, це „Советські переслідування Церкви в Україні” (2), в якій зібрані точні дані про винищення українських церков, ієрархії УКУ, УАПЦ і Євангелістів, пролістоювані знімками мучеників за віру, зруйновані церкви, чи замінені на антирелігійні „музеї”. Ця книжка повинна дістатися в руки ватиканських дослідників, та, зокрема, обізнаних з цією справою Папи Івана Павла II, який, знаючи французьку мову, дістане необхідні дані й документи для оборони однієї з віток Вселенської Церкви.

Друга книжка „Етношвид українців в УССР” (3), це переклад на французьку мову „Українського вісника” ч. 7-8 з весни 1974 року. У ньому представлений загальний погляд українства з такими розділами: 1) тотальна русифікація, 2) чистка комуністичних кадрів, 3) заборона української науки і культури, переслідування інтелектуалів, 4) нищення історичних пам'яток і 5) нищення церков і переслідування вірних.

В арабських країнах, де релігійний фанатизм не так

(Закінчення на стор. 4)

Володимир Барагура

ЧОМУ ІВАСЬ НЕ ЧИТАЄ?

[Доповідь на вечорі СУЖА в Літературно-Мистецькому Клубі в Нью Йорку]

III

Брак книгарень — книжки продаються вкупі з грибами, горіхами, нитками до вишивання, медом і віном. Книгари правлять високі відсотки за посередництво, при тому не вміють зацікавити покупця книгою, інколи навіть не знають, чи вона є в них на складі. Кольпортаж не наладнаний, практика показала, що багато книжок пропадуть, нитяться зі школою для автора, видавця і читача. Покупці, книгари й кольпортери не розраховуються за придбані книжки. Один працівник дитячої літератури стверджує: „Величезна хвиля щодо літератури для дітей, це брак реклами — наші видавці під тим оглядом невихватили. Книжка, журнал не доходить до читача”.

Поважним фактором нечитання є незначна й несистематична кількість нових появ дитячих видань, малий вибір щодо жанрів, тематики, проблем, що брали б до уваги потреби й зацікавлення дитячого віку в різних його розвоєвих фазах. Та й формальний бік писань здебільша незадовільний. Цих кілька випусків, що появляються несистематично, роблять враження провізії, безпильності, вони не всіли застоювати й задовольнити читача.

Розвиток дитячої літератури і зацікавлення дітей читанням залежить не лише від її працівників, але й від родинного віку і різних форм організованого громадсько-національного життя, зокрема школи, Церкви і виховних юначих організацій.

Як ставляться до дитячої літератури батьки? Тільки нечисленні накреслюють плян лектури для дітей. Деякі

дають дітям читати що попало, інші взагалі нічого. Шогірше — деякі відохочують дітей читати, а то й відмовляють їх від лектури, мовляв, навіщо звертати дитині голову українськими книжками. Є такі, що вважають читання дітьми рідної книжки „ментальною жорстокістю”, або причиною втрати дитиною зору, але не турбуються очима дитини, коли вона годинами спостерігає телевізійні програми... Брак читачької атмосфери в хаті не сприяє зацікавленню дитини книжкою.

Загальною в українську хату. Знайте там багато дечого, але шафки з книжками треба довго шукати. Інколи й даремно. Батьки самі не читають, не купують книжок, чи дивиння, що діти теж не хочуть читати, не люблять, не цікавлять і не шанують книжки. І так, виховані на живому негативному прикладі батьків, діти не горнуть до рідної книжки. Батьки розмаїжують дітей, дають їм „дисків з вікна і зірку з неба”, але одночасно власною рукою вливають в їх душу отруту в формі дешевих образкових видань „каміків”, до яких вже й американська публічна опінія зайняла негативне становище. А добра, здорова українська книжка залягає книгарські полиці і магазини видавництва, або не може взагалі побачити денного світла. Чи хтось з батьків дав би своїй дитині поспованій або затруєній, як неспововартійний харч, хоч він був би і дуже дешевий? Тож яким правом батьки дають дітям затруєну моральною отрутою лектуру, низькоякісну телевізійну чи кінову програму або невідповідну, бездумну розвагу?

Моя дитина не хоче читати! Ось загальне нарікання батьків. А наша відповідь: це ваша, батьки, частинна вина! Бо дитину треба навчити читати книжку, тобто не тільки навчити її техніки читання, складання літер у слова й речення, але навчити її, як читати.

Коли ляк перший раз піде на концерт симфонічної оркестри, він мучиться на ньому. Чому? Бо він не розуміє мови тонів. Та коли піде раз і другий і кимсь, хто знається на музиці й пояснить йому що мову звуків, він за деякий час зрозуміє, що ними можна водити не лише шум дерев, свист вітру, гул бурі, хлопівіт, але й такі беззвучні явища, як схід сонця, чи найінтимніші порухи людської душі. Розкрийте перед дитиною скарби книжки, а вона вже далі сама брестиме чарівним світом мистецтва писаного слова.

Як можна цього досягти? Передусім дитина мусить пізнати рідну мову, навчитися нею читати й писати. Це перший крок. Другий, це поширення знання: домашньо-розговорної мови засобом слівничку. Тому треба й писати до шкільної рідної школи або на курси українознавства, або навіть самому навчити читати. Треба підбрати лектуру, відповідну до віку дитини, її зацікавлення і спроможностей. Далі початково треба спільно з дитиною прочитати кілька книжок, пояснити незнане й незрозуміле, дати їй ключ до розуміння прочитаного — тему, фавбу, акцію, мотиви, провідну думку (ідею твору), засоби, якими автор послугується. Згодом дитина сама зуміє розкривати твір і дошукатися в ньому цього, що істотне.

Прочитавши з дитиною спільно одну-дві книжки, дискретно підкажіть їй чергову лектуру, хай сама прочитає, розкаже зміст, політилізує з вами враженнями, спостереженнями. Коли просить вашої допомоги, не відійкайте її, мовляв, не має часу, або змучений. Купуйте й читайте самі книжки, обговорюйте їх в присутності дитини, нехай вона на живому прикладі батьків бачить й зацікавлення друкованим мистецтвом словом. Купуйте дітям книжки, хай мають власну бібліотеку. Не говоріть в присутності дітей з погордою про книжку, чи її творців і не заховайте чужих видань тільки тому, що вони написані чужими авторами й опубліковані чужими видавцями. Не купуйте самі дітям „каміків”, а коли побачите їх у дитини, не картайте її, не деріть їх і не викидайте. Така метода не доведе ні до чого. Заборонений ооч смакє найкраще. Якщо хочете відлучити дитину читати зі шкільних речей, дайте їй вартісну лектуру, а вона напевно засмакує в ній і затужить за нею. Пригадується один американський фільм, у якому керівниця провінційної публічної бібліотеки побачила кою стіну будинку хлопця, що переглядав „камік”. Вона не відірвала йому ший підпийки книжки, але завела його до бібліотеки й дала гарно лісторовану книжку. За деякий час хлопець став постійним відвідувачем бібліотеки.

Батьки не повинні спихати обов'язку навчити дитину читати книжку на школу, юначу організацію чи Церкву. Вони повинні почати що пращо вдома й вона мусить іти впарі з подібною виховною працею згаданих установ.

З признанням і влячністю треба згадати про важливу роль, яку побіч батьків сповняють у родині бабусі, якщо йдеться про читання дітей і навчання їх самостійно читати книжку. Це важлива місія. Вона має в нас довговічну традицію, коли бабусі бали дітям казки, байки, сдівали пісень, а діусі розказували про історичні події в часах, коли ворог забороняв друковане слово. Приклад — Т. Шевченко, який на розповідях діда Івана про козаччину, гетьманщину, гайдамаччину, колішину й їх уособлення козака Мамаю бував своєю націона

1-го листопада в Гантері

У суботу 4-го листопада, мала гантерська громада відсвяткувала Роковини 1-го Листопада.

О год. 11-ї перед полуднем місцевий парох з оспідом в Гадсоні, о. Теодор Гуманський відслужив урочисту співану Літургію в наміренні українського народу, а оспіда панакху для всіх, що впади за волю України.

По церковних вісравах учасники перейшли до мотелю п-і О. Кобзар, «Кесня», де відбулось урочисте відмічення 1-го Листопада. Сходили відкрити з ними проводили найстаріший віком вестран УГА п. Стефан Шур. Короткий реферат про події 1-го Листопада мав колишній вояк 1-го УД УНА і учасник Бродів п. Лев Стеткевич. На закінчення урочистих сходів, одна з учасниць відсвяткувала вітми з поезій, що мають зв'язок з листопадом та змаганнями українського народу за самостійність та волю. Були це вітми з Шевченка, Франка, Лесі Українки, Тичини, Рильського та Симоненка. Декламації зробили велике враження та викликали бурю оплесків.

Свято закінчено відспіванням «Не пора» та молитвою, що її провів отець парох.

Ще довго по закінченні програми свята, учасники готурили за перекусом та пригадували собі події, що минули тому 60 років тому.

Вітми п. Стефан Шур подякував презентам за їхній труд у звеличання свята торжественною програмою і п-і Олі Кобзар за гостинність.

Ініціативу до переведення Свята дали колишні вояки українських армій. При цій нагоді учасники склали на фонд Українського Інваліда 140 доларів.

Н.Н.

ІРАН: ДО КОРЕНЯ...

(Закінчення зі стор. 2)

сильний, компроміс між постулатами модернізації і політики та традиції легіоні. У Савдській Арабії монарх намагався не наражуватися на конфлікт із мусульманами. А найбільш поміткою була Різа Пахлаві було те, що він заантагонізував шіїтське духовенство проти себе і сприяв тим, що Хомейні має нині в Ірані більші впливи чим король.

Хомейні вважається «тимчасовим» імамом, тобто наслідником Пророка. Виграти кулі проти релігійного містицизму? Є нинішня революція в Ірані тільки черговим етапом у ланцюзі революційних змагань, які датуються від «тютюнової» — важко передати.

Американська політика

поклада на карту шаха, бо непевна хто пройшов би до влади після його упадку і чи запевнив би стабільність так кончену, щоб нафта плила з Ірану та щоб модернізація американська зброя, доставлена Іранові, не попала у небажані руки, і більше сумнівів...

Хто ж розуміє вагу боротьби за національну ідентичність, той стане мабуть по боці протиставлених революціонерів, а принаймні матиме визнання для них. В очах тих революціонерів іранський національний інтерес не сходиться з американським. Ми можемо бути іншою думкою, але повинні розуміти іранців. А шахом годі нам захоплюватися, хоч він із «козацького» роду.

Відкриття нових приміщень
Осередку Української Культури
й Освіти

Вінніпег (ОУКО). — Дирекція Осередку Української Культури й Освіти повідомляє, що з огляду на перешкоди в перебудованні нових приміщень ОУКО, відложено офіційне відкриття приміщень з неділі, 19-го листопада ц. р., до ще неозначеної дати кінцем січня або початком лютого 1979 року. Дирекція була змушена винести таке рішення з огляду на брак будівельних робітників після закінчення довгого страйку в Манітобі.

Дирекція ОУКО сподівалася, що ремонт буде закінчений з початком місяця грудня ц. р. Дотепер, закінчено ремонт першого, другого і третього поверхів, а партер чекає викінчення. Пивницю та п'ятий поверх будуть ремонтувати після закінчення ремонту чотирьох головних поверхів, але це не перешкодить у відбутті офіційного відкриття.

Осередок приміщується в культурним центрі міста Вінніпегу, недалеко Концертової залі, «Століття».

Манітобського музею та Манітобського культурного центру. Будинки набуто від Редакційної спілки, «Нового Шляху» більше як три роки тому. За допомогою федерального і провінційного уряду та Вінніпег Фондейшен розпочато повне відновлення приміщень, щоб краще примістити мистецькі та музейні виставки, бібліотеку та багаті архіви Осередку, і щоб краще зберегти дорожні колекції Осередку.

Перебудова будинку коштуватиме біля п'яти мільйонів доларів, з чого Осередок мусить доложити із своїх фондів поперек 2000 дол.

Осередок — це найбільша українська культурна установа в Північній Америці, де зберігаються цінні музейні збірки, великий архів, де зберігаються не тільки українські часописи, але і особисті архіви видатних українців, наприклад: О. Кошиця, Т. Кобзар, та інших, бібліотека, яка тепер налічує біля 30 000 томів та галерея мистецтва.

УВУ планує поширити...

(Закінчення зі стор. 1)

ської науки», який відбувся на Ювілейному Науковому Конгресі НТШ, присвяченому 30-річчю НТШ в ЗСА і 60-річчю відновлення Української Державності, що проходив в рамках III Конгресу СКВУ на четвертій його сесії. Проф. В. Янів, об'їжджав міста Америки і Канади — Вашингтон, Балтимор, Чикаго, Мінеаполіс, Філадельфія, Нью-Йорк, Торонто, — виступав з доповіддю з висвітленням прозорок на теми: «Незламний дух української жінки», «Прогнозування самостійності України з історичного, політичного і соціо-психологічного аспектів».

У суботу, 2-го грудня ц. р.

о год. 6-ї вечора, в залі Української Централі 240 Говп евеню, Пассейж, Фундація УВУ з нагоди 70-річчя Ректора вшановує Ювілейну Зустріч. Поміж іншими точками програми проф. В. Янів виступить з доповіддю на тему: Незламний дух української жінки».

УВУ також очікує від української громади фінансової підтримки, зокрема на сплату боргу, яка ще тягнеться на Будинку. Український Народний Союз передав на УВУ 1000-доларовий чек, крім цього на УВУ склала дотацію Українська Федеральна Кредитівка «Самопоміч» в сумі 500 дол. та інші.

Із життя Українського Села
на Фльориді

Воколищі столиці розваги, аттракції, помаранчеві садів, горбів та озер, у столиці вазонкових квітів, уже п'ятий з черги рік знайомо наших співвітчизників з українським народним мистецтвом та з політично-економічним життям наших Братів і Сестер в Україні.

Цього року при допомозі американського клубу Сертома, посадинок Апопкі Іван Ленд проголосив дні 22-го січня до 5-го лютого «Тижнями Незалежності». Програму цих Тижнів очолював С. Ковальчук, який виступив промовою про всі школи Апопкі та околиць. Темою його промови були — свобода в Америці і «свобода» у Советському Союзі, під час якої промовець мав можливість розповісти про життя і змагання українського народу за свободу. Відтак школярі на цю тему писали есеї і два учні за найкращі есеї отримали від Сертома клубу нагороду. Промовця запрошено виступати на радіопередачах від 8-ї до 9-ї вечора. Запити слухачів тривали до 11-ї години вечора.

У дні від 8-го до 9-го квітня ц. р., в Орландо у східній «Шаніг Молл», відбулася виставка прикладного мистецтва, що її відвідали 20 000 глядачів.

С. Ковальчук

Виставка картин сучасних мистців
України

Дня 10-го листопада ц. р., о год. 6:30 вечора в приміщенні Українського Інституту Америки в Нью-Йорку заходом «Оборони і Допомоги Політичним В'язням» — «Українського Золотого Хреста» та Академічного 7-го «Зарево» відбулося відкриття «Виставки картин сучасних мистців України».

Виставку відкрив п. Р. Куделя від Академічного Товариства «Зарево», привітав численну зібрану публіку й коротко представив ціль цієї виставки, та пояснив яким способом виставлені мистецькі твори потрапили у вільний світ. Потім Р. Куделя привітав маістра Петра Андрусів, попросивши його до слова. Проф. П. Андрусів переповів про сучасне мистецтво в Україні і його зв'язок із сучасним і давнім мистецтвом. Описав Р. Куделя пропозицію до слова директора Українського Інституту Америки, колишнього прем'єра Уряду Карпатської України Юліана Ревая. Він зі зворушенням заявив, що це одна з перших цього роду виставок в УІ-Америці і висловив признання Р. Куделі за його

працю. Згодом дир. Ю. Ревай представив заступника голови УІА інж. О. Балабана з дружиною та директора «Голосу Америки» п. Ч. Бергессона зі співробітниками.

У кінцевому слові п-і Д. Бойдунік сказала, що виставка «Картин сучасних мистців з України» — це успіх десятирічної праці КОД-У. Щоб влаштувати виставку допомогло багато осіб. Маістр С. Гордінський оформив цю виставку, співпрацювали тут та кож Дирекція Українського Інституту Америки враз з п-і І. Петрівською, інж. З. Онуферко і д-р М. Пелех вислали знімки і звіти до преси, а п-і Л. Чайківська допомогла у виготовленні каталогу. На закінчення Д. Бойдунік замітила, що важливо, що зійшлося багато гостей, а зокрема молоді, що своєю привабливістю вшанували «Тих», що в дуже несприятливих умовах продовжують працю своїх батьків та збагачують більш як тисячрічну українську культуру.

Виставку закінчено гутіркою за часом.

Н. Н.

Концерт на пошану
Лесі Українки

Світовий Комітет для відзначення 100-річчя народження Лесі Українки під протекторатом Відділу УК-КА у Філадельфії влаштував 22-го жовтня ц. р. в залі Герлс Гай святковий концерт. Ціль цієї імпрези — відзначити 100-річчя народження поетеси та зібрати гроші на видання її творів. Виконавці, якими назустріч цим намірам, зрезгнутали із гонорарів та призначили їх на цю шляхетну ціль.

Діловий комітет, очолюваний мгр Іриною Пеленською і п-і Марією Харіною, як головою Фінансової комісії та д-р Наталією Пазуляк, секретаркою — старався зібрати наші найкращі мистецькі сили і це йому у значній мірі вдалося.

Д-р Пазуляк у заступстві п-і Пеленської, яка не змогла приїхати до Філадельфії, відкрила програму вечора та привітала присутню на залі сестру Лесі Українки пані І. Борисову, що її теж всі учасники поставилим з місця гідно вшанували.

Щоб урозуміти концерт, музичні точки чергувалися з не-музичними. Тому теж обидві доповіді нахилилися, перша на початку 1-ї, а друга на початку 2-ї частини програми. І так д-р В. Романенчук проаналізував творчість Лесі Українки і показав її в належному світлі у відмінні від підсвітовських літературознавців. Другий доповідач д-р Лариса З. Онішківич в короткому, а красномовному слові говорила про «Психологічний аспект герої у творах Л. Українки».

Далі в першій частині програми дебютувала 16-річна Меланія Купчинська, відіграла на скрипці «Інтердукцію» та «Рондо Кларіно» Сан Сена і «Распелю» М. Лисенка. Півиступ був присвятою несподіванкою для всіх. П. Купчинська заграла обидві речі дуже добре, внесла багато свіжості і молодечого темпераменту, маючи всі дані на те, щоб виникнути передові місця наших скрипкових віртуозів. П. досвідченою акомпаньторкою була піаністка п. Льов Адлер. Тому, що українська публіка нічого про п-і Купчинську не знає, хоча подати кілька інформацій. Меланія вчилася на протяж 5-ох років у свого батька Яреми Купчинського, професора і директора музичного департаменту публіч-

них шкіл в Іст Бронсвік. Вона студіює музику у д-ра Аппельбаума і є концертмейстером у Нью Джерзі Олд Стейт Оркестрі. Виграла теж нагороду в Чикагському конкурсі в 1978 в т. зв. Америкен Стрінг Тічер Асоційейшен. Перед українською публікою виступала вона на Союзівці.

Решта виконавців концерту — це відомі вже нам артисти, які не потребують представлення: — співачка Марія Ясінська Мурована (оперова Компанія «Савоя») гарно відспівала до слів Лесі Українки «Горять моє серце» Я. Лопатинського, «Не співайте мені цієї пісні» В. Грудина і «Як я умру» О. Вобжевича. Також почули ми її в дуєті з Андрієм Добрянським із Метрополітальної Опери в Лисенковім «Не дивуйтесь, що квітом прекрасним». Ідеальним акомпаньатором, як завжди, був піаніст Тома Гриньків, який теж акомпанював у П частині А. Добрянського.

Добрянський тим разом мав більш ліричний репертуар, в якому випав теж дуже добре. Це були: «Дивлюсь я на ясні зорі» Стеценка, «Гей, піду я в ті зелені гори» Майбороди, «Місяць яснесенький» Степового і «Досить невільника дума мовчала» Степового.

Обговорюючи програму згідно із її хором, ми дійшли до уривків із драми Л. Українки «Воярня», які по-мистецьки, із діялогів Степана і Оксани, прочитали Лариса Купчинська і Володимир Лисняк, відомі актори з Нью Йорку. Їх виступ привітала зворушена публіка гримками оплесками.

На закінчення піаніст-віртуоз Роман Рудницький, виступ якого Філадельфія все радо вітас, відіграв з належним відчуттям «Пісню без слів» оп. 10 М. Лисенка та бравурно технічно — безсмертне Скерцо оп. 31 6-моль Шопена. Як надаток був ще Шопена етод на чорних клавішах оп. 10 ч. 5.

Шкода лише, що програму, яка тривала дві і пів години, треба було закінчити. Це зробила в заступстві п-і Марії Харіни д-р Наталія Пазуляк, яка подякувала всім виконавцям за їхній безкорисний виступ.

Богдан Перфецький

3 нагоди
ТІЖНЯ СЛОВ'ЯНСЬКИХ КУЛЬТУР в НЬО ЙОРКУ

**КОНЦЕРТ МУЗИКИ
УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ
19 і 20-го СТОРІЧ**

у вівторок, 5 грудня 1978 р., о год. 8-ї веч.
в Українському Інституті Америки
2 Е. 79-та вул. в НЬО ЙОРКУ, Н. Й.

Виконавці: ЗІРКА ДЕРЦІЦА — сопрано, ОРЕСТ КО-
ВАЛІВ — скрипка, ЮЛІЯНА ОСІНЧУК — фортепіано,
АНДРІЙ ЯРОШ — тенор.

Твори Барвінського, Лисенка, Косенка,
Стеценка, Скорика й інші.

В тому самому приміщенні Українського Інституту Аме-
рики, в середу і четвер, 6 і 7-го грудня, о год. 7-ї веч.
Фестиваль Українського Фільму
«Тіні забутих предків», «Земля», «Звенигора» і короткі
фільми С. Новицького — «Писанка», «Віща в дереві».

Джерзі Ситі й Околиця!
В неділю, 3 грудня 1978 р., о год. 4-ї по пол.
в приміщенні

Українського Народного Дому
при Фліт і Оукленд Авеню, ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж.
відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНС
НАДГУДСОНСЬКОЇ ОКРУГИ

до участі в яких є запрошені всі урядові
Округи і Відділи.

25, 70, 170, 171, 196, 213, 270, 275, 281, 286 і 287
ТЕМОЮ НАРАД БУДУТЬ ОРГАНІЗАЦІЙНІ
СПРАВИ ОКРУГИ.

У Зборах візьмуть участь:

Володимир Сохан, головний секретар УНС
Василь Оріховський, головний організатор УНС
Окружна Управа

Союз Українок Америки — 86-й Відділ в Ньюарку, Н. Дж.
владштує

РІЗДВЯНИЙ БАЗАР

Неділя, 3-го грудня 1978 року, о год. 8:30-1:30 по пол.

Зал церкви св. Ів. Хрестителя, при Сенфорд Авеню, в Ньюарку, Н. Дж.

В продажі картини українських мистців: Б. Боженський, Б. Полішук, Я. Мадя, Х. Го-
ловач-Дюбері, І. Кочержук-Герис, Л. Писецька, Я. Стадник, В. Васічко, О. Яворська,
С. Гнатів, ЕМАЛІ Шонк-Русича, КЕРАМІКА В. Ковбальської, Г. Гураль, М. Бокало,
КУЛІ НА ЯЛИНКУ з українським орнаментом, мальовані свічки з українською ви-
шивкою, вишивані краватки, книжки, домашнє печиво, несподіванки, виграти й інше.

КОНЦЕРТ КОЛЯДОК і ЩЕДРІВОК — ХОР „ДУМКА”
Молода „Думка” Андрій Добрянський, бас, Метрополітан Опера
Hunter College (681 Park Ave.), New York
Субота, 9 грудня 1978 р., год. 7 веч.

1893 1978

Головний Екзекутивний Комітет
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Окружний Комітет Відділів УНС Метрополі Нью Йорку
запрошує

на

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ

з нагоди

85-РІЧЧЯ ЩОДЕННИКА „СВОБОДА”
45-РІЧЧЯ „УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА” і
25-РІЧЧЯ ДИТЯЧОГО ЖУРНАЛУ „ВЕСЕЛКА”

який відбудеться

в СУБОТУ, 16-го ГРУДНЯ 1978 р.
in the Terrace Room — Hotel Roosevelt
Madison Avenue at 45th Street, N.Y.C.

— Ювілейні промови і концертна програма —

Початок о год. 7:00 вечора

Одн. вестрій Даток: \$ 25.00

Д-Р МИХАЙЛО ДАНИЛЮК
На медичні
Темі

Львівський довідник.

Книжка у твердій темно-зеленій
обгорці із золотими буквами
роботи мистця МИХ. МИ-
ХАЛЕВИЧА. 336 сторінок.
Ціна 7.00 дол.

СВОБОДА
80 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

Ділимося сумною вісткою
з Родиною і Приятелями,
що з Волі Всевишнього
25-го липня 1978 року,
по короткій недугі,
відійшов у Вічність

**бл. п.
ПЕТРО ДАНИЛИШИН**

народжений дня 29-го квітня 1911 року в селі Раковці, повіт
Підгайці, Тернопільщина.

Покійний Петро осиротів дружини Марію і дві дочки
Дарію і Христини. Похорон відбувся дня 28-го липня 1978
року в Рочестері, Н. Й., з церквя Богоявлення на місцеве
кладовище.

Покійний був членом ООЧСУ і ширим жертводавцем
на українські цілі.

На трині в пам'ять Покійного присутні зложили
датки за таким то призначенням:

На ПАТРІЯРХАТ: Марія Данилишин дол. 100. Родина і
Детройт дол. 100. По 20 дол. — Федір Фалат і
Анастасія Домашук. По 10 дол. — Родина Андрій
Фалат.

На ФОНД ОБОРОНИ УКРАЇНИ: Марія Данилишин від
Родини дол. 1500 і Марія Данилишин від себе дол. 100.
На СТУДІЮЮЧУ МОЛОДЬ: Марія ДАНИЛИШИН
ДОЛ.

На СТУДІЮЮЧУ МОЛОДЬ Марія Данилишин дол. 100,
на АБН дол. 50, на ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ дол. 50, п-і
Анастасія Домашук на ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ дол. 20.

На ЦЕРКВУ БОГОЯВЛЕННЯ: Марія Данилишин дол.
50. Родина Юзків дол. 20. Інші присутні на церкву
дол. 50.

Всім Жертводавцям щиро дякуємо, а Покійному Петрові
хай буде Вічна Пам'ять!

В ЧЕТВЕРТУ ПОПЕЛУ РІЧНИЦЮ ТРАГІЧНОЇ
СМЕРТІ
моєї Незабутньої ДРУЖИНИ та МАТЕРІ моїх діточок
бл. п.

ЕВИ ДРОГОБИЦЬКОЇ

буде відслужена
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБА БОЖА
за спокої її душі

в дні 3-го грудня 1978 року
в Українській Католицькій Церкві
на Союзівці в Кергонксоні, Н. Й.

Просимо наших Приятелів і Знайомих помолитися в тому
дні за вічний упокій бл. п. Еви.
МИХАЙЛО — муж
ТАРАС, МАРУСЯ і СТЕПАН — діти

3 Волі Всевишнього відійшла у Вічність
дня 17-го листопада 1978 року
на 91-му році життя

бл. п.

ОЛЕНА ШЕХОВИЧ
ур. МАТВІСІВ

ПОХОРОН відбувся 20-го листопада 1978 року
з церкви св. Константина в Мінеаполісі, Мінеаполіс.

В глибокому смутку повідомляють Родину
й Знайомих:

інж. ІВАН ЯНОВИЧ — зять
МАРТА ШЕХОВИЧ — синава
МИХАЙЛА РЕЙМОНД — внучка
з чоловіком РОСМ
ІРИНЕЙ ШЕХОВИЧ — внук
МИХАЙЛА ІН ХРИСТИНА
РЕЙМОНД — правнучки
Ближча й дальша Родина в ЗСА
й в Україні

ЧИ ТІЛЬКИ...

Окремих листів в тій справі
не буде відписуватися.

**UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS.**
AIR CONDITIONED
Обслуґа ІШІ.РА І ЧЕСНА.
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey.
Також зааґаюємо похоро-
нама на цвинтарі в Ванді
Вруку І перенесення тіл
з Останді з різних
країн світу.

**801 Springfied Avenue
IRVINGTON, N.J.
NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555**